

Sygnatura akt XVIII C 1187/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 14 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XVIII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Magda Inerowicz

Protokolant: prot. sąd. Emilia Staszkiwicz

po rozpoznaniu w dniu 14 grudnia 2017 r.

sprawy z powództwa **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w P.**

przeciwko **B. D.**

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

powództwo oddała.

/-/ M. Inerowicz

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 czerwca 2017 r. powód Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. wniósł przeciwko pozwanemu B. D. o uznanie za bezskuteczną w stosunku do powoda umowy częściowego zniesienia współwłasności nieruchomości z dnia 1 października 2014r. (rep. A 2422/2014r.), zawartej pomiędzy B. D. a E. D. i M. D., zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania powód wskazał, że decyzją z dnia 8 czerwca 2016r. znak (...) powód określił wysokość zadłużenia płatnika za okres 1/2009 – 09/2014r. na łączną kwotę 444.628,70 zł. Zgodnie zaś z rozliczeniem konta z dnia 6 kwietnia 2017r. pozwany B. D. posiada zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od 1/2009 – 9/2014 w łącznej kwocie 408.142,76 zł. Z informacji posiadanych przez powoda wynika, że B. D. był właścicielem udziału w wysokości 1/3 części w prawie własności nieruchomości oznaczonej KW (...) do dnia 1 października 2014r.

W dniu 1 października (akt notarialny Rep. A nr (...)) płatnik tj. pozwany B. D. na skutek umowy częściowego zniesienia współwłasności ww. nieruchomości przeniósł swój udział w wysokości 1/3 części w prawie własności powyższej nieruchomości na rzecz E. D. i M. D., którzy są braćmi pozwanego.

W dniu 7 października 2013r. na udziale pozwanego w prawie własności nieruchomości zapisanej w KW (...) wpisano hipotekę na kwotę 16.074,44 zł z tytułu przeniesienia na B. D. odpowiedzialności za Hotel (...) sp. z o.o. Z uwagi na to istnieje duże prawdopodobieństwo, że E. D. i M. D. wiedzieli, że dłużnik działał z pokrzywdzeniem wierzyciela – Zakładu.

Zdaniem powoda, w sprawie zaistniały wszystkie przesłanki przysługującej wierzycielowi skargi paulińskiej, albowiem wierzitelność została w pełni potwierdzona, dłużnik dokonał czynności prawnej jaką jest umowa częściowego zniesienia współwłasności nieruchomości z osobą trzecią, a dokonanie tej czynności spowodowało pokrzywdzenie wierzyciela gdyż nie będzie on w stanie w pełni zaspokoić swojego roszczenia, a osoba trzecia uzyskała korzyść

majątkową. Jednocześnie stosunek bliskości pomiędzy dłużnikiem a obdarowanymi uzasadnia skorzystanie z domniemania wynikającego z art. 527 § 3 kc.

W odpowiedzi na pozew z dnia 25 lipca 2017r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu. Uzasadniając swoje stanowisko wskazał, że ZUS nie wykazał, iż jest pokrzywdzony czynnością w postaci częściowego zniesienia współwłasności, w szczególności nie wykazał, że pozwany nie posiada innego majątku, z którego wierzyciel może się zaspokoić. Zaprzeczył też, aby wierzytelność powoda względem niego wynosiła 408.142,76 zł. Podniósł również, że jego bracia nie mogli wiedzieć o pokrzywdzeniu wierzyciela, gdyż on jako dłużnik nie działał z taką świadomością.

W dalszych pismach strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany B. D. prowadził działalność gospodarczą, zarejestrowaną w okresie od 14 kwietnia 2008r. do 17 września 2014r. (data wykreślenia wpisu z rejestru).

Dowód: wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (k. 60).

Decyzją z dnia 8 czerwca 2016r. znak (...) powód określił wysokość zadłużenia płatnika za okres 1/2009 – 09/2014r. na łączną kwotę 444.628,70 zł. Pozwany nie wniósł od tej decyzji odwołania.

Bezsporne, a nadto dowód: decyzja ZUS z dnia 8 czerwca 2016r. z załącznikiem (k. 11, 13¹ - 16 akt sprawy), dowód doręczenia pozwanemu ww. decyzji (k. 12-13).

Pozwany wraz ze swoimi braćmi E. D. i M. D., byli współwłaścicielami nieruchomości, położonej w miejscowościach K. i K. w gminie K., dla której Sąd Rejonowy w Kościanie prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), przy czym udział pozwanego w prawie własności ww. nieruchomości wynosił 1/3 części. Umową z dnia 1 października 2014r., zawartą przed notariuszem K. M., zapisaną w rep. A 2422/2014, pozwany B. D. wraz z braćmi dokonali, częściowego zniesienia współwłasności powyższej nieruchomości. W § 3 tej umowy E. D., B. D. i M. D. zgodnie oświadczyli, że dokonują nieodpłatnego częściowego zniesienia współwłasności nieruchomości w ten sposób, że pozostanie ona współwłasnością E. D. i M. D. w udziałach po 1/2 części. Tym samym pozwany B. D. przeniósł na swoich braci w równych częściach przysługujący mu udział w spornej nieruchomości. Wynikająca z ww. czynności prawnej zmiana współwłaścicieli została ujawniona w księdze wieczystej nieruchomości.

Dowód: wydruk z elektronicznej księgi wieczystej o numerze (...) (k. 17-23), umowa częściowego zniesienia współwłasności nieruchomości z dnia 1.10.2014r. Rep. A 2422/2014 (k. 7-10).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zebrane w aktach sprawy, a wyszczególnione powyżej. Dokumentom Sąd dał wiarę. Autentyczność dokumentów prywatnych i urzędowych oraz prawdziwość treści dokumentów urzędowych nie była kwestionowana przez żadną ze stron w oparciu o treść art. 232 k.p.c. w zw. z art. 252 k.p.c. i art. 253 k.p.c. Także Sąd nie znalazł podstaw do tego, aby uczynić to z urzędu. Tym samym okazały się one przydatne dla sprawy. Fakt, iż żadna ze stron nie kwestionowała treści kserokopii dokumentów znajdujących się w aktach sprawy pozwolił na potraktowanie tych kopii jako dowodów pośrednich istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej.

Sąd oddalił wniosek pozwanego o przeprowadzenie dowodu z zeznań wskazanych przez niego świadków oraz pominął dowód z dokumentów w aktach księgi wieczystej o numerze (...), gdyż były to dowody zbędne dla rozstrzygnięcia (art. 217 § 3 kpc w zw. z art. 227 kpc).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się nieuzasadnione z powodu braku legitymacji biernej po stronie pozwanego B. D..

Pojęcie legitymacji procesowej oznacza materialne uprawnienie do występowania w konkretnym procesie cywilnym w charakterze strony procesowej (powodowej lub pozwanej). Innymi słowy powód musi być uprawniony do występowania z określonym roszczeniem (legitymacja procesowa czynna), a pozwany zobowiązany do jego zaspokojenia (legitymacja procesowa bierna). Legitymacja procesowa zaliczana jest do merytorycznych przesłanek postępowania cywilnego. Brak legitymacji procesowej po którejkolwiek ze stron procesu powoduje oddalenie powództwa.

Powód Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. wniósł przeciwko pozwanemu B. D. o uznanie za bezskuteczną w stosunku do powoda umowy częściowego zniesienia współwłasności nieruchomości z dnia 1 października 2014r. (rep. A 2422/2014r.), zawartej pomiędzy B. D. a E. D. i M. D.,

Powód wywodził swoje roszczenie z art. 527 k.c. Zgodnie z art. 527 § 1 k.c., gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Paragraf 2 wskazanego przepisu wyjaśnia z kolei, że czynność prawna dokonana jest z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeśli skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż przed dokonaniem czynności. Obowiązujące przepisy ustanawiają także domniemanie prawne, że jeśli na podstawie zaskarżonej czynności korzyść majątkową uzyskała osoba pozostająca w bliskim stosunku z dłużnikiem (art. 527 § 3 k.c.) domniemywa się, że kontrahent dłużnika wiedział, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Zgodnie z art. 531 § 1 kc uznanie za bezskuteczną czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli następuje w drodze powództwa lub zarzutu przeciwko osobie trzeciej, która wskutek tej czynności uzyskała korzyść majątkową.

W myśl ww. normy, w powództwie z art. 527 kc, legitymowana biernie jest zatem osoba, która wskutek czynności prawnej dłużnika uzyskała korzyść majątkową tj. nabyła prawo lub została zwolniona z obowiązku. Pozwanym może być również następca prawny pod tytułem ogólnym osoby trzeciej. Legitymacji biernej nie ma natomiast dłużnik (por. M. Pyziak-Szafnicka (w): System Prawa Prywatnego, tom. 6, s. 1275).

Powyższe stanowisko znajduje również poparcie w ugruntowanej judykaturze. (vide: wyrok SN z dnia 3.03.2017r., I CSK 157/16, Lex nr 2320031, wyrok SA w Warszawie z dnia 12.01.2015r., I ACa 1049/14, Lex nr 1667669). Przyznanie w art. 531 § 1 kc biernej legitymacji procesowej samej tylko osobie trzeciej stanowi wyjątek od zasady, że w charakterze stron procesu w sprawie o ukształtowanie powinny uczestniczyć wszystkie osoby, których sytuacja prawna ma być kształtowana przez wyrok sądu (tak: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11.12.2013r., IV CSK 222/13).

W rozpoznawanej sprawie osobą pozwaną jest dłużnik ZUS B. D., a nie tzw. osoba trzecia z art. 531 § 1 kc, a zatem podmiot, który nie jest biernie legitymowany w powództwie opartym na art. 527 kc (skardze paulińskiej). Z tego względu powództwo podlegało oddaleniu.

Nie zasługiwał na uwzględnienie wniosek pozwanego o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, albowiem B. D. żadnych kosztów w niniejszej sprawie nie poniósł.

SSO /-/ M. Inerowicz